

PRÆSTEN JANYSCHEV

Dostojevskijs sjæleven

J Wiesbaden havde Fjodor Dostojevskij mødt den ortodokse præst Ioan (Ivan) Janyshev. Præsten havde lige været i København og, viste det sig, kendte Dostojevskijs gode ven. På baron Wrangels opfordring lånte Dostojevskij i september 1865 penge af Janyshev til sin rejse til København. Tilbagebetalingen af disse lånte penge trak ud, og tyngede Dostojevskij i mange år som en æresgæld.

J Janyshev kom jævnligt til København i perioden 1858 – 1866. Som teolog interesserede han sig for Søren Kierkegaard. I 1865 udkom det første detaljerede katalog over Søren Kierkegaards samlede værker. I 1866 blev Janyshev udnævnt til rektor for Skt. Petersborg Teologiske Akademi. Han blev senere kejserlig hofpræst, personlig skriftefader for kejser Aleksander d. Tredje og overhoved for den russiske hofgestjældighed i Skt. Petersborg.

Dostojevskijs bekendtskab med de to russiske præster i København, Voznessenskij og Janyshev, der begge forestod prinsesse Dagmars undervisning i russiske litteratur, russiske forhold, den ortodokse tro og hendes øvrige forberedelse til den officielle konfirmation, udviklede sig til et stærkt venskab. Præsten Janyshev forblev Dostojevskij en god ven livet ud og holdt den store russiske forfatters begravelsesprædiken i 1881. Begravelsen var en af de største man nogensinde havde set i Rusland. Janyshev bibeholdt sine forbindelser til København og assisterede ved indvielsen af den smukke, nye Aleksander Nevskij kirke med de gyldne kupler i Bredgade i 1883.

Skandale i kirken

Fjodor Dostojevskij udførte samvittighedsfuldt sine religiøse opgaver, når han havde mulighed for det. Han gik i kirke to gange om dagen og udskod imens alt literært arbejde. Han plejede at være den første der ankom til den tidlige morgenmesse, hvor han satte sig i et hjørne bag en søjle. Han lå på knæ under hele gudstjenesten og bad ofte med tårer rindende ned af kinderne. Kort efter at Wrangel havde forladt København i foråret 1867, fik kirken

i Laksegade søndag d. 16. juni besøg af den russiske tronfølger, Aleksander og hans hustru, den danske prinsesse Dagmar. Besøget blev en skandale for legationspræsten Voznessenskij og gesandten von Nicolay, der samme sommer erstattedes af præsten Volobujev og gesandten baron Arthur von Mohrenheim. Den russiske hofmarschall klagede næmlig over kirkens etendige og forsømte tilstand. Fra 1873 og frem til Aleksander Nevskij kirkens opførelse og indvielse i 1883, var der stort set ingen russisk menighed i København.

Sakristiet i Aleksander Nevskij kirken i Bredgade, ca. 1885. Det Kongelige Bibliotek

”

Den russiske ambassade i København havde i 1865 modtaget en opfordring fra baron Wrangel om at låne penge af den russiske præst Janyshev til sin rejse til København. Tilbagebetalingen af disse lånte penge trak ud, og tyngede Dostojevskij i mange år som en æresgæld.

Dostojevskij til Wrangel, 1865

”

Den russiske ambassade i København havde i 1865 modtaget en opfordring fra baron Wrangel om at låne penge af den russiske præst Janyshev til sin rejse til København. Tilbagebetalingen af disse lånte penge trak ud, og tyngede Dostojevskij i mange år som en æresgæld.

Wrangel til Dostojevskij, 1865

Fattige børn leger med hest i københavns baggård, ca. 1890. Københavns Museum

Et gyldt bibehold

” ... I lørdags morges gik tvende småbørn i en alder af 4 og 2 ½ år ned på en til en ejendom på Vesterbrogade hørende gårdsplads for at lege lidt, inden de skulle gå til asylet. Formodentlig har et eller andet lokket dem ud på gaden af nysgerrighed, thi forældrene søgte endnu forgæves i går formiddags overalt efter de to småpuslinger, som dog forhåbentlig er blevne opdaget af en eller anden medlidende, der har set dem vandre grædende omkring ...

Flyveposten, søndag d. 23. oktober – dagen hvor Dostojevskij afrejste fra København